

INSPIRATIONSPUNKTER

19. december 2011

Talepapir til åbent samråd i ERU den 20. december 2011 fra kl. 14 Samrådspørgsmål E stillet af Kim Andersen (V), Mads Rørvig (V) og Hans Chr. Schmidt (V)

Ministeren bedes kommentere den problemstilling, som gartnerierhvervet opridser i sine henvendelser til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget, jf. ERU alm. del – bilag 69.

Indledning

Jeg er blevet bedt om at kommentere de problemstillinger, som gartnerierhvervet har opridset i deres henvendelse til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget.

Problemstillingerne dækker relativt bredt og vedrører en række forskellige ministres ressort. Jeg svarer på regeringens vegne og har i den forbindelse fået bidrag fra Ministeriet for Klima, Energi og Bygninger, Skatteministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Miljøministeriet.

Herudover vil jeg gerne minde om, at der jo pågår forhandlinger om regeringens energiudspil, hvor en bred kreds sidder med om bordet. Her vil der også være mulighed for at drøfte de rejste spørgsmål.

Spørgsmål a

Der ønskes en stillingtagen til forslaget om en samfundskontrakt med gartnerierhvervet om bæredygtig produktion.

Svar:

Dansk Gartneri har fremført, at de gerne vil indgå en samfundskontrakt om bæredygtig produktion, hvor de overordnet binder sig til nogle mål for energieffektiviseringer og brug af vedvarende energi imod at få garanti for, at afgifter mv. ikke stiger yderligere. En sådan "kontrakt" vil skulle anmeldes og

godkendes i EU. Erfaringerne viser, at det kan være vanskeligt og tage lang tid at få godkendt sådanne lempelser.

Hvis lempelsen skulle være i procesenergiavgiften, så er gartnerne allerede i dag på minimum-satsen i EU's energibeskatningsdirektiv. Det vurderes at være særdeles vanskeligt at få lavet en speciel ordning for gartnerne, hvor satserne skal være under minimumssatsen i EU.

Mht. PSO og tariffer er der tale om gebyrer, der som udgangspunkt skal betales lige af alle. En undtagelse vurderes ikke mulig.

Regeringen vil imidlertid gå i dialog med gartnerierhvervet, særligt om mulighederne for at få tilskud fra en ny tilskudsordning til VE til proces, der indgår i regeringens energiudspil, samt muligheder for at få rådgivning og tilskud til energieffektivisering indenfor energiselskabernes spareindsats.

Spørgsmål b

Ministeren bedes vurdere omkostningsstigningen i forbindelse med regeringens energihandlingsplan "Vores energi", som skønnes til 113 mio. kr. for gartnerierhvervet, set i forhold til de indtjeningsmuligheder, som er og har været i erhvervet.

Svar:

I forhold til vurderingen af omkostningsstigningen for gartnerierhvervet som følge af energiudspillet har Skatteministeriet oplyst følgende:

Beregningerne fra Dansk Gartneri dokumenterer, at det ikke er NOX-afgiften, der belaster gartnerierne, men derimod stigningen i PSO og nettariffer samt selve målet om at overgå fra fossil til vedvarende energi.

Det skal i den forbindelse pointeres, at ambitionen om at udfase fossil energi også var den forrige regerings målsætning. Li-

geledes indebærer oppositionens energiudspil ”Energistrategi 2050” også væsentlige stigninger i PSO og nettariffer.

Stigningerne i PSO og nettariffer indføres dog gradvist frem mod 2020, ligesom overgangen til vedvarende energi også vil foregå gradvist frem mod 2050.

Jeg er samtidig bekendt med, at situationen [for gartnerne] og eventuelle lempelser [for gartnerne] indgår i de igangværende energiforhandlinger, som en bred kreds af partier, herunder spørgeren jo deltager i.

Beregningerne af konsekvenserne af energiudspillet for gartnerierhvervet tager ikke højde for, at en række virksomheder vil få gavn af den energispareindsats, der vil blive gennemført af energiselskaberne og af den nye grønne erhvervsordning, hvorefter der gives tilskud til anvendelse af vedvarende energi til procesformål.

Med hensyn til en vurdering af de indtjeningsmuligheder, som er og har været i gartnerierhvervet, fordrer det et indgående studie af de enkelte virksomheders regnskab samt et indgående kendskab til fremtiden for gartnerierhvervet. Det har således ikke indenfor den angivende tidsfrist været muligt at vurdere dette.

Spørgsmål c

Ministeren bedes redegøre for beskæftigelseseffekten, hvis 80 pct. af erhvervet bliver nødsaget til at lukke ned. Hvilke initiativer vil blive taget for at skaffe ny beskæftigelse til de ansatte i gartnerierhvervet?

Svar:

Dansk Gartneri har i forbindelse med offentliggørelsen af regeringens energiudspil peget på, at de forventede omkostningsstigninger for væksthusholdningerne vil true store dele af branchen med lukning og føre til tab af arbejdspladser i udkantsområderne.

Det er naturligvis en problemstilling, jeg som erhvervs- og vækstminister tager alvorligt. Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at pege på, at dansk økonomi er meget fleksibel. Og erfaringer fra en lang række andre brancher viser, at danske virksomheder er gode til at omstille sig og finde nye forretningsmuligheder. Derfor er det væsentligt at bemærke, at det på ingen måde er givet, at de 80 pct. af gartnerierhvervet, der nævnes i spørgsmålet, vil lukke ned som følge af initiativerne i energiudspillet.

En del gartnerier vil sandsynligvis kunne finde nye løsninger, der gør det muligt at opretholde produktionen – også når priserne på udledning af CO₂, og dermed energi, stiger. I den forbindelse er det væsentligt at pege på, at de øgede afgifter i energiudspillet indføres gradvist frem mod 2020. Det giver virksomhederne mulighed for at tilpasse sig de nye vilkår.

Og så vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der findes en række ordninger, der understøtter erhvervenes omstilling.

Fx kan jeg nævne, at fornyelsesfonden under Erhvervs- og Vækstministeriet bl.a. støtter virksomheder i deres udvikling og markedsmodning af innovative grønne løsninger og serviceydelser. Fondens hovedformål er at skabe vækst, beskæftigelse og eksport. Her vil gartnerierne kunne søge støtte til energiprojekter, hvis løsningen har et innovativt markedspotentiale.

Herudover har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har oplyst, at der allerede fra 2011 er fundet ekstra midler i Landdistriktsprogrammet - i alt 70 millioner kroner - til investeringer i miljøteknologi.

Heraf er der anvendt 7 mio. kr. til investeringer, der kan reducere energiforbrug m.v. i gartnerisektoren, som således i 2011 har fået bevilget tilskud for i alt 22 mio. kr. ud af i alt 215 mio. kr. til investeringer i miljøteknologi under Landdistriktsprogrammet.

Med aftalen om finansloven for 2012 er det sikret, at denne forstærkede indsats på 70 mio. kr. kan fortsætte i 2012 og 2013, bl.a. til et miljøteknologisk indsatsområde, der retter sig mod gartnerisektoren.

Endelig vil jeg gerne pege på, at vi i energiudspillet lægger op til, at der skal ydes et tilskud til vedvarende energi anvendt i proces. Det vil også gavne gartnerierne.

Gartnerierne beskæftiger knap 10.000 personer eller omkring 7.500 fuldtidsbeskæftigede. Hvis det går så galt som det antages i spørgsmålet, at 80 pct. af erhvervet lukker ned, bliver beskæftigelseseffekten derefter.

Så er der spørgsmålet om ny beskæftigelse til de ansatte i gartnerierhvervet.

Danmark har et meget fleksibelt arbejdsmarked med mange jobåbninger. Mange vil på sigt kunne finde job i andre brancher. Og den aktive beskæftigelsesindsats støtter op om den enkelte lediges jobsøgning.

Herudover bidrager varslingspuljen til at sikre en hurtig og sammenhængende indsats ved større afskedigelsesrunder. Der er tale om en lokalt forankret indsats, der involverer jobcentret og virksomheden. Der kører i 2011 og 2012 en forsøgsordning, hvor varslingspuljen kan bruges også på mindre arbejdssteder med mindst 20 ansatte. Dermed vil de større gartnerier også kunne få glæde af ordningen.

Det ligger generelt regeringen meget på sinde, at vi får skabt vækst og dermed også nye jobmuligheder i Danmark.

Med finanslovens kickstart gives en saltvandsindsprøjtning til dansk økonomi med investeringer på næsten 11 mia. kr. i 2012 og 8 mia. kr. i 2013. Det styrker alt andet lige både vækst og beskæftigelsen.

Derudover vil regeringen vil tage en række initiativer som kan forbedre den danske konkurrenceevne og dermed styrke væksten også på den lidt længere bane: Det vil være fokus i de kommende trepartsdrøftelser, der vil blive nedsat en produktivitetskommission, der vil blive lavet en fuldt finansieret skatte-reform, og vi vil sørge for et nationalt kompetence- og vidensløft.

De generelle rammevilkår for at drive virksomhed vil dermed blive forbedret med hensyn til arbejdsudbud, uddannelse, forskning og infrastruktur.

Samtidig vil regeringen sikre en offensiv indsats på de betydende erhvervsområder, hvor danske virksomheder har vist, at de kan gøre det godt, ligesom vi skal sikre gode vilkår på erhvervsområder med stort potentiale, fx det grønne område.

En kombination af gode generelle rammevilkår og et større fokus på de områder, hvor vi kan og skal gøre det godt, skal være med til at løfte væksten og øge beskæftigelsen i Danmark.

Spørgsmål d

Hvor stort vil valutatabet være, hvis 80 pct. af gartnerierne lukker ned, og man bliver nødsaget til at importere planter og grøntsager fra udlandet?

Svar:

Lad mig starte med at sætte gartnerierhvervet lidt i perspektiv.

Gartnerierne står for 0,1 procent af dansk økonomi målt ved bruttoværditilvæksten. Gartnerierne beskæftiger knap 10.000 personer eller omkring 7.500 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til 0,3 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark. Gartnerierhvervet har forholdsvis lav bruttoværditilvækst målt pr. arbejdstime.

Godt 40 procent af gartneriernes produktion går til eksport. Da gartnerierne udgør en relativt lille del af dansk økonomi, så fylder gartneriernes eksport imidlertid også en forholdsvis lille andel af den samlede danske eksport. Gartnerierne eksporterede i 2008 for omkring 2,3 mia. kr. Det svarer til ¼ procent af den samlede danske eksport.

Som nævnt tidligere er det langt fra sikkert, at de 80 pct. af gartnerierhvervet, der nævnes i spørgsmålet, vil lukke ned som følge af initiativerne i energiudspillet. Hvis man gjorde den tekniske antagelse, at 80 pct. af gartnerierhvervet lukker, så vil det have begrænset effekt på betalingsbalancen.

Antager man, at de gartnerier, der eventuelt lukker ned, har samme eksportandel som erhvervet generelt, reduceres eksporten fra erhvervet med omkring 1,8 mia. kr. baseret på de senest tilgængelige tal for 2008.

Hertil kommer, at den del af de lukkede gartneriers produktion, der går til hjemmemarkedet, vil skulle erstattes af import. Hvis det antages, at forbrugsmønstret er uændret i Danmark, vil det indebære en stigning i importen på omkring 2 mia. kr., igen baseret på 2008-tal, der er de senest tilgængelige. Det er knap ¼ procent af den samlede danske import. Importværdien vil dog være mindre, hvis priserne på planter, grøntsager mv. er billigere i udlandet.

Til sammenligning udgjorde overskuddet på betalingsbalancens løbende poster 97 mia. kr. i 2010.

Spørgsmål e

Hvad er de energimæssige konsekvenser, set i forhold til de krav, vi har her i landet til energieffektiv produktion, sammenlignet med produktionsforholdene i de lande, der skal importeres fra?

Svar:

Den danske væksthushproduktion er, på grund af den geografiske placering i Danmark, en meget energiintensiv produktion. Dette er bl.a. tilgodeset gennem lempelige energifgifter, der følger EU's minimumssatser, jf. også svaret ovenfor på spørgsmål a. Den hollandske væksthushproduktion ligger energieffektivt på højde med den danske, men på grund af landets mildere klima er der en lille energimæssig fordel frem for produktion i Danmark.

Spørgsmål f

Hvad er de miljømæssige konsekvenser, set i forhold til de krav, vi har her i landet til brug af pesticider m.v. Hvilke afledede effekter vil der være for miljøet og sundheden?

Svar:

I forhold til vurderingen af de miljømæssige konsekvenser som følge af en eventuel øget import af frugt, grønt mm. har Miljøministeriet oplyst følgende:

For så vidt angår miljø og sundhedsmæssige effekter forårsaget af en eventuel udflagning af visse væksthushkulturer til andre EU lande indgår der bl.a. effekter forårsaget af eventuelle ændringer i pesticidanvendelsen.

Spørgsmålet er forelagt Miljøstyrelsen, som overordnet set vurderer, at brugen af pesticider i almindelige lukkede væksthuse har en begrænset indflydelse på det ydre miljø.

Risikovurderingen og godkendelsen af pesticider til brug i væksthuse og efterfølgende fastsættelse af maksimale restkoncentrationsniveauer i fødevarer sker efter samme kriterier i alle EU lande. En eventuel udflagning af væksthushkulturer til andre EU lande vurderes derfor overordnet set ikke at medføre øget risiko for hverken miljøet eller sundheden i EU.

Dertil kan tilføjes, at der er stor variation i pesticidanvendelsen mellem de enkelte væksthushkulturer der dyrkes i Danmark. Vi

har i Danmark bl.a. en stor produktion af agurker og tomater, hvor den kemiske pesticidanvendelse er minimal, idet der i stort omfang anvendes nyttedyr og mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler. En udflagning af denne produktion til andre EU lande vurderes at kunne medføre et øget pesticidforbrug og øget sandsynlighed for forekomst af pesticidrester. Men det vil afhænge af hvilke andre lande en udflagning vil ske til.

For så vidt angår produktion af prydplanter er pesticidforbruget noget større end i tomat og agurkproduktionen. Til produktion af disse kulturer vurderes der ikke at være nævneværdig forskel i forbruget af pesticider mellem de enkelte EU-lande.